

31993L0098

L 290/9

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

1993.11.24.

**A TANÁCS 93/98/EGK IRÁNYELVE
(1993. október 29.)**

a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejének összehangolásáról

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 57. cikke (2) bekezdésére, 66. és 100a. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

az Európai Parlamenttel együttműködve ⁽²⁾

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽³⁾,

(1) mivel az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló Berni Egyezmény, valamint az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló Római Egyezmény csak a védelmi idő minimumát írja elő és a szerződő felekre bízta, hogy a szóban forgó jogoknak hosszabb védelmi időt biztosítsanak; mivel egyes tagállamok éltek ezen lehetőséggel; mivel egyes tagállamok nem csatlakoztak a Római Egyezményhez;

(2) mivel ennek következtében olyan különbségek vannak a szerzői jog és a szomszédos jogok védelmi idejét szabályozó nemzeti jogszabályok között, amelyek gátolhatják az áruk és szolgáltatások szabad mozgását, valamint a közös piaci szabad verseny torzulását eredményezhetik; mivel a belső piac zavartalan működése érdekében harmonizálni kell a tagállamok jogszabályait, hogy a Közösségen belül egységes védelmi idő érvényesüljön;

(3) mivel a harmonizáció nem szorítkozhat csak magára a védelmi időre, hanem vonatkoznia kell annak egyes részletszabályaira, így például számításának kezdő időpontjára is;

(4) mivel ezen irányelv rendelkezései nem érintik a Berni Egyezmény 14bis. cikke (2) bekezdése b), c) és d) pontjának, valamint (3) bekezdésének tagállamok általi alkalmazását;

(5) mivel a Berni Egyezményben megállapított, a szerző halálától számított 50 éves legrövidebb védelmi időt a célt szolgálta, hogy a szerző és leszármazottainak első két generációja számára biztosítson védelmet; mivel a Közösségben meghosszabbított átlagos várható életkor miatt ez a védelmi idő nem elegendő ahhoz, hogy két generációt lefedjen;

(6) mivel egyes tagállamok a szerző halálát követő 50 éves védelmi időnél hosszabb védelmet nyújtottak, hogy a két világháború által a művek felhasználására gyakorolt hatásokat ellensúlyozzák;

(7) mivel a szomszédos jogok védelmére egyes tagállamok a jogszerű nyilvánosságra hozattól vagy a jogszerű nyilvánossághoz közvetítéstől számított 50 éves védelmi időt vezettek be;

(8) mivel az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében folytatott uruguayi forduló tárgyalásokon kialakított közösségi álláspont értelmében a hangfelvétel-előállítóknak biztosított védelmi idő az első nyilvánosságra hozattól számított 50 év kell, hogy legyen;

(9) mivel a szerzett jogok védelme azon általános jogelvek közé tartozik, amelyeket a Közösség jogrendje véd; mivel ennél fogva a szerzői jog és a szomszédos jogok védelmi idejének harmonizálása nem vezethet azon jogok csorbításához, amelyeket a jogosultak a Közösségben jelenleg élveznek; mivel annak érdekében, hogy az átmeneti rendelkezések hatásait a lehető legkisebbre lehessen szorítani, valamint hogy a belső piac a gyakorlatban működhessen, a védelmi idő harmonizációjának hosszú időtartamot kell meghatároznia;

⁽¹⁾ HL C 92., 1992.4.11., 6. o. és HL C 27., 1993.1.30., 7. o.

⁽²⁾ HL C 337., 1992.12.21., 205. o. és az 1993. október 27-i határozat (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ HL C 287., 1992.11.4., 53. o.

(10) mivel a Bizottság „A zöld könyv folytatása – A Bizottság munkaprogramja a szerzői jog és a szomszédos jogok területén” című, 1991. január 17-i közleményében hangsúlyozza, hogy a szerzői és szomszédos jogok harmonizációjának magas védelmi szinten kell történnie, mivel ezen

jogok a szellemi alkotások alapjait képezik, továbbá hangsúlyozza, hogy ezen jogok védelme biztosítja a kreativitás fenntartását és fejlődését a szerzők, a kulturális ipar, a fogyasztók és az egész társadalom javára;

- (11) mivel a magas szintű védelem létrehozása érdekében, amely egyszerre felel meg a belső piac igényeinek, és annak a követelménynek, hogy az irodalmi és művészeti alkotás közösségen belüli harmonikus fejlődését elősegítő jogi környezet jöjjön létre, a szerzői jog védelmi idejét a következő időtartamok szerint kell harmonizálni: a szerző halálát követő 70 év, illetve a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalát követő 70 év, a szomszédos jogok esetében pedig a védelmi idő kezdő időpontjának tekintendő cselekménytől számított 50 év;
- (12) mivel a gyűjteményeket a Berni Egyezmény 2. cikkének (5) bekezdése védelemben részesíti, ha azok tartalmuk kiválasztása és elrendezése folytán szellemi alkotásnak minősülnek; mivel ezek a művek e jellegüknel fogva részesülnek védelemben, a gyűjtemény részét képező egyes művek szerzőit megillető jogok sérelme nélkül; mivel ennek következtében különleges védelmi idő érvényesülhet a gyűjteményekbe foglalt művek tekintetében;
- (13) mivel minden esetben, amikor egy vagy több természetes személyt jelölnek meg szerzőként, a védelmi időt a haláltkól kezdődően kell számítani; mivel a teljes művön vagy annak egy részén fennálló szerzőség kérdése olyan ténykérdés, amelyről adott esetben nemzeti bíróságoknak kell dönteniük;
- (14) mivel a védelmi időt a Berni Egyezménynek és a Római Egyezménynek megfelelően az azt megalapozó eseményt követő év januárjának első napjától kell számítani;
- (15) mivel a számítógépi programok jogi védelméről szóló, 1991. május 14-i 91/250/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁾ 1. cikke alapján a tagállamok a számítógépi programokat a Berni Egyezmény értelmében vett irodalmi műként részesítik szerzői jogi védelemben; mivel ezen irányelv harmonizálja az irodalmi művek védelmi idejét a Közösségen belül; mivel a 91/250/EGK irányelv 8. cikke csak ideiglenesen harmonizálja a számítógépi programok védelmi idejét, ezért e rendelkezést ennek megfelelően hatályon kívül kell helyezni;
- (16) mivel a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló 1992. november 19-i 92/100/EGK tanácsi irányelv⁽²⁾ 11. és 12. cikke a további harmonizáció sérelme nélkül csak a legrövidebb védelmi

időről rendelkezik; mivel ezen irányelv rendelkezik ezen további harmonizációról; mivel ennek megfelelően e cikkeket hatályon kívül kell helyezni;

- (17) mivel a fotóművészeti alkotások a tagállamokban eltérő védelemben részesülnek; mivel fotóművészeti alkotások – így különösen a művészi vagy professzionális jellegüknel fogva a belső piacon belül jelentőséggel bíró fotóművészeti alkotások – védelmi idejének megfelelő harmonizációja érdekében ezen irányelvben meg kell határozni az eredetiség megkövetelt szintjét; mivel a Berni Egyezmény értelmében a fotóművészeti alkotást akkor kell eredetinek tekinteni, ha a szerző saját szellemi alkotása, amely személyiségét tükrözi, és ezen felül a védelem nem függhet egyéb kritériumtól, úgy mint értéktől vagy céltól; mivel az egyéb fotóművészeti alkotások védelmét a nemzeti jogszabályok szabályozhatják;
- (18) mivel a szomszédos jogok védelmi idejére vonatkozó különbségek elkerülése végett a védelmi idő Közösségen belüli számításához a védelmi idő kezdő időpontját egységesen kell meghatározni; mivel a védelmi idő számításánál az előadást, rögzítést, az átvitelt, a jogszerű nyilvánosságra hozatalt és a jogszerű nyilvánossághoz közvetítést, azaz a szomszédos jogok tárgyának személyek részére bármely módon történő hozzáférhetővé tételét kell figyelembe venni, tekintet nélkül arra az országra, ahol a szóban forgó előadás, rögzítés, átvitel, jogszerű nyilvánosságra hozatal, vagy jogszerű nyilvánossághoz közvetítés történt;
- (19) mivel a műsorsugárzó szervezetek jogai a műsoraik tekintetében – függetlenül attól, hogy a sugárzás vezetékes úton vagy vezeték nélkül, kábelen keresztül vagy műhold útján történik – nem lehetnek időben korlátlanok; mivel ennek következtében szükséges, hogy a védelmi időt csak a műsor első közvetítésétől számítsák; mivel e rendelkezés célja az, hogy megakadályozza egy új védelmi idő kezdetét abban az esetben, amikor a sugárzás egy korábbival azonos;
- (20) mivel a tagállamoknak jogukban áll fenntartani vagy bevezetni egyéb szomszédos jogokat, különösen kritikai és tudományos kiadások tekintetében; mivel az átláthatóság közösségi szintű biztosítása érdekében az új szomszédos jogot bevezető tagállamoknak értesíteniük kell a Bizottságot;
- (21) mivel célszerű leszögezni, hogy az ezen irányelv által megvalósított harmonizáció nem terjed ki a személyhez fűződő jogokra;
- (22) mivel azon művek tekintetében, amelyeknek a Berni Egyezmény értelmében vett származási országa harmadik ország, és amelyeknek szerzője nem közösségi állampolgár, a védelmi idők összehasonlítása szükséges, feltéve,

⁽¹⁾ HL C 122., 1991.5.17., 42. o.

⁽²⁾ HL C 346., 1992.11.27. 61. o.

hogy a Közösségben biztosított védelmi idő nem haladja meg az ebben az irányelvben rögzített időtartamot;

- (23) mivel az ezen irányelvben a szomszédos jogokra megállapított védelmi időt olyan jogosultak esetében is alkalmazni kell, akik nem a Közösség valamely tagállamának állampolgárai, de valamely nemzetközi egyezmény értelmében védelmet élveznek, feltéve, hogy az irányelv szerinti védelmi idő nem haladja meg a jogosult állampolgársága szerinti országban biztosított védelmi időt;
- (24) mivel a védelmi idők összehasonlítására vonatkozó rendelkezések alkalmazása nem vezethet ahhoz, hogy a tagállamok összeütközésbe kerüljenek nemzetközi kötelezettségeikkel;
- (25) mivel a belső piac zavartalan működése érdekében ezt az irányelvet 1995. július 1-jétől kell alkalmazni;
- (26) mivel a tagállamoknak továbbra is jogában áll a védelem alatt álló művek és egyéb teljesítmények felhasználásáról szóló olyan szerződések értelmezésére, alkalmazására és további végrehajtására vonatkozó rendelkezések elfogadása, amelyeket a védelmi idő ezen irányelvből fakadó meghosszabbítása előtt kötöttek;
- (27) mivel a szerzett jogok és jogos elvárások védelme a Közösség jogrendjének részét képezik; mivel a tagállamok rendelkezhetnek különösen úgy, hogy az ezen irányelv értelmében feléledő szerzői és szomszédos jogok bizonyos feltételek esetén nem kötelezik díjfizetésre azokat, akik a műveket jóhiszeműen hasznosították, amikor azok közkinccsnek minősültek,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A szerzői jogok védelmi ideje

- (1) A Berni Egyezmény 2. cikke értelmében vett irodalmi és művészeti művek a szerző életében és a halálától számított 70 éven át részesülnek szerzői jogi védelemben, attól az időponttól függetlenül, amikor a művet jogszerűen nyilvánosságra hozták.
- (2) Amennyiben egy művön fennálló szerzői jog több szerzőtársat illet, az (1) bekezdésben meghatározott védelmi időt az utoljára elhunyt szerző halálától kell számítani.
- (3) A név nélkül vagy felvett néven írt művek esetében a védelmi idő a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalát követő hetven évig tart. Ha azonban az író által felvett név semmi kétséget nem hagy

a szerző személyazonossága felől, vagy ha a szerző az első mondatban meghatározott idő alatt felfedi személyazonosságát, a védelmi időt az (1) bekezdés szerint kell számítani.

(4) Amennyiben valamely tagállam különleges szerzői jogi rendelkezéseket alkalmaz együttesen létrehozott művek tekintetében, vagy a jogosultnak minősülő jogi személyek tekintetében, a védelmi időt a (3) bekezdés szerint kell számítani, kivéve, ha a művet megalkotó természetes személyeket a mű nyilvánosságra hozott változatában e minőségükben tüntették fel. E bekezdés nem érinti azon feltüntetett szerzők jogait, akiknek azonosítható hozzájárulásait e művek tartalmazzák; ezen hozzájárulások tekintetében az (1) vagy (2) bekezdést kell alkalmazni.

(5) A több kötetben, részben, folytatásban, számban, vagy fejezetben nyilvánosságra hozott művek tekintetében, amelyek védelmi ideje a mű jogszerű nyilvánosságra hozatalakor kezdődik, a védelmi időt részenként külön-külön kell számítani.

(6) Azon művek esetén, amelyek védelmi ideje nem a szerző vagy szerzők halálától számítandó, és amelyeket a megalkotásuktól számított hetven éven belül nem hoztak jogszerűen nyilvánosságra, a védelem megszűnik.

2. cikk

Filmalkotások és audiovizuális művek

(1) A filmalkotás és az audiovizuális mű szerzőjének vagy egyik szerzőjének a mű főrendezőjét kell tekinteni. A tagállamok további személyeket is megjelölhetnek szerzőtársként.

(2) A filmalkotások és audiovizuális művek védelmi ideje a következő személyek közül utoljára elhunyt személy halálától számított hetven év, függetlenül attól, hogy azok szerzőtársként vannak-e feltüntetve: a főrendező, a forgatókönyvíró, a dialógus szerzője és a kifejezetten a filmalkotás vagy audiovizuális mű számára írt zene szerzője.

3. cikk

A szomszédos jogok védelmi ideje

(1) Az előadóművészek jogai az előadás időpontjától számított ötven éven át részesülnek védelemben. Ha azonban az előadás rögzítését ezen az időn belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák vagy jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítik, a védelmi idő az első nyilvánosságra hozataltól vagy – ha ez korábbi – az első nyilvánossághoz közvetítéstől számított ötven év.

(2) A hangfelvétel-előállítók jogai a rögzítéstől számított ötven évig részesülnek védelemben. Ha azonban a hangfelvételt ezen az

időn belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák vagy jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítik, a védelmi idő az első nyilvánosságra hozataltól vagy – ha ez korábbi – az első nyilvánossághoz közvetítéstől számított ötven év.

(3) A film első rögzítése előállítójának jogai a rögzítéstől számított ötven évig részesülnek védelemben. Ha azonban a filmet ezen az időn belül jogszerűen nyilvánosságra hozzák vagy jogszerűen a nyilvánossághoz közvetítik, a védelmi idő az első nyilvánosságra hozataltól vagy – ha ez korábbi – az első nyilvánossághoz közvetítéstől számított ötven év. Ezen irányelv alkalmazásában „film” minden filmalkotás, audiovizuális mű vagy mozgóképfelvételekkel vagy anélkül.

(4) A műsorsugárzó szervezetek jogai az első sugárzástól számított 50 évig részesülnek védelemben, függetlenül attól, hogy a sugárzás vezeték nélküli vagy vezeték nélküli, kábelen keresztül vagy műhold útján történik.

4. cikk

A korábban még nyilvánosságra nem hozott művek védelme

Aki a szerzői jogi védelem lejártá után egy nyilvánosságra nem hozott művet először hoz jogszerűen nyilvánosságra, illetve a nyilvánossághoz jogszerűen először közvetít, a szerzőt megillető vagyoni jogokhoz igazodó terjedelmű védelemben részesül. Ezen jogok védelmi ideje attól az időponttól számított huszonöt év, amikor a művet először jogszerűen nyilvánosságra hozták vagy a nyilvánossághoz közvetítették.

5. cikk

Kritikai és tudományos kiadások

A tagállamok közkinccsé vált művek kritikai vagy tudományos kiadását is szerzői jogi védelemben részesíthetik. E jogok védelmi ideje az első jogszerű nyilvánosságra hozataltól számított legfeljebb harminc év.

6. cikk

A fotóművészeti alkotások védelme

A fotóművészeti alkotások az 1. cikk alapján részesülnek védelemben, amennyiben abban az értelemben eredetiek, hogy a szerző saját szellemi alkotásának minősülnek. Annak megállapításához, hogy fennállhat-e ilyen védelem, más feltétel nem alkalmazható. A tagállamok más fotóművészeti alkotásokat is védelemben részesíthetnek.

7. cikk

Védelem harmadik országok vonatkozásában

(1) Azon művek esetében, amelyeknek a Berni Egyezmény értelmében vett származási országa harmadik ország, és amelyeknek szerzője nem közösségi állampolgár, a tagállamban biztosított

védelmi idő legkésőbb a származási ország védelmi idejének megszűnésekor megszűnik, anélkül hogy ez az idő az 1. cikkben meghatározott időt meghaladná.

(2) A 3. cikkben foglalt védelmi időt olyan jogosultakra is alkalmazni kell, akik nem a Közösség valamely tagállamának állampolgárai, feltéve, hogy a tagállamok számukra védelmet biztosítanak. A tagállamokban biztosított védelem azonban – a tagállamok nemzetközi kötelezettségeinek sérelme nélkül – legkésőbb a jogosult állampolgársága szerinti országban biztosított védelem megszűnésének napján megszűnik, és ez az idő nem haladhatja meg a 3. cikkben meghatározott védelmi időt.

(3) Azok a tagállamok, amelyek ezen irányelv elfogadásának napján – különösen nemzetközi kötelezettségeikre tekintettel – az (1) és (2) bekezdésben foglalt védelmi időnél hosszabb védelmi időt biztosítottak, fenntarthatják ezt a védelmet a szerzői jogok vagy szomszédos jogok védelmi idejéről szóló nemzetközi megállapodások megkötéséig.

8. cikk

A védelmi idő számítása

Az ebben az irányelvben foglalt védelmi időket az azokat megalapozó eseményt követő év januárjának első napjától kell számítani.

9. cikk

A személyhez fűződő jogok

Ez az irányelv nem érinti a személyhez fűződő jogokról szóló tagállami rendelkezéseket.

10. cikk

Időbeli hatály

(1) Ha az ezen irányelvben foglalt védelmi időnél hosszabb valamely védelmi idő egy tagállamban a 13. cikk (1) bekezdésben meghatározott időpontban már megkezdődött, az az érintett tagállamban ennek az irányelvnek a hatására nem rövidül le.

(2) Az ezen irányelvben foglalt védelmi időket minden olyan műre vagy teljesítményre alkalmazni kell, amely legalább egy tagállam védelemben részesül a 13. cikk (1) bekezdésében meghatározott időpontban a szerzői jogra vagy a szomszédos jogokra vonatkozó nemzeti rendelkezéseknek megfelelően, vagy amely ezen időpontban megfelel a 92/100/EGK irányelvben foglalt védelmi feltételeknek.

(3) Ez az irányelv nem érinti a 13. cikk (1) bekezdésében foglalt időpontot megelőzően végzett felhasználási cselekményeket. A

tagállamok elfogadják azokat a rendelkezéseket, amelyek különösen a harmadik személyek által szerzett jogok védelme érdekében szükségesek.

(4) A tagállamoknak eltekinthetnek a 2. cikk (1) bekezdésének alkalmazásától az 1994. július 1. előtt létrehozott filmalkotások vagy audiovizuális művek tekintetében.

(5) A tagállamok meghatározhatják azt az időpontot, amelytől kezdve a 2. cikk (1) bekezdését alkalmazni kell, feltéve hogy ez az időpont nem későbbi, mint 1997. július 1.

11. cikk

Technikai kiigazítás

(1) A 91/250/EGK irányelv 8. cikke hatályát veszti.

(2) A 92/100/EGK 11. és 12. cikke hatályát veszti.

12. cikk

Értesítési eljárás

A tagállamok a Bizottságot haladéktalanul értesíteni kell minden jogszabálytervezetről, amely új szomszédos jogot kíván bevezetni, beleértve a bevezetés alapvető indokait és a tervezett védelmi időt.

13. cikk

Általános rendelkezések

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ezen irányelv 1-11. cikkének 1995. július 1. előtt megfeleljenek.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

(2) A tagállamok a 12. cikket az ezen irányelvről szóló értesítés időpontjától kezdődően alkalmazzák.

14. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1993. október 29-én.

a Tanács részéről

az elnök

R. URBAIN